

1 Selle Saue vallas asuva kooli esimesse klassi läks 2019. aasta septembris ainult üks õpilane. Külas elab umbes 70 inimest. **Mis kool?**

2 Augustis 2019 alustas üks kool uut õppeaastat kooli õues skulptuuri „Muusika and“ ehk “Väike” avamisega. Skulptuuri autoriteks on kunstnikest abielupaar Sirje ja Per William Petersen. Mis on selle skulptuuri koolipere poolt antud nimi?

3 Pildil on kujutatud 1854. aastal asutatud ülikool (see hoone on siiani kasutusel, ümbrus aga omajagu muutunud), mis on aastaid asetunud erinevates pingeridades maailma parimate ülikoolide hulka ning enamasti mandri-Euroopa parimaks. Kooliga võib seostada 32 Nobeli laureaati ning kuulsaimaks lõpetanuks on ilmselt Albert Einstein. **Nimetage see ülikool!** (Linna nimi annab 1 punkti)

4 Millise tähe- või numbrikombinatsiooniga märgitakse paljudes USA ülikoolides ja koolitusmaterjalides sissejuhatust või sissejuhatavat loengutsükli? See kombinatsioon on saanud ka üldiseks terminiks, millega seletatakse mingi valdkonna või teema ülevaadet.

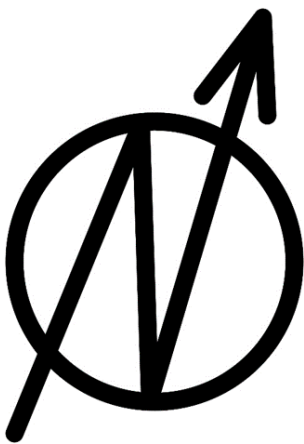
5 Mis aasta? (+/-1 annab 1 punkti)

- Pariisis saavad populaarseks Mata Hari tantsuetendused;
- Alpides avatakse Simploni raudteetunnel;
- USA-s pannakse alus Las Vegase linnale;
- Londonis asutatakse Crystal Palace FC;
- Einstein avaldab neli artiklit, mis muudavad oluliselt arusaamist ruumist, ajast, massist ja energiast;
- Norra iseseisvub Rootsist.

6 Google'i värskest avaldatud statistika järgi olid 2019. aastal Eestis otsingumootoris enimotsitud sõnaühendid „Valimised 2019“, „Eurovisioon“ ja „Laulupidu“. Neljandalt kohalt leiame aga ühe telesaate nime. **Nimetage see saade!**

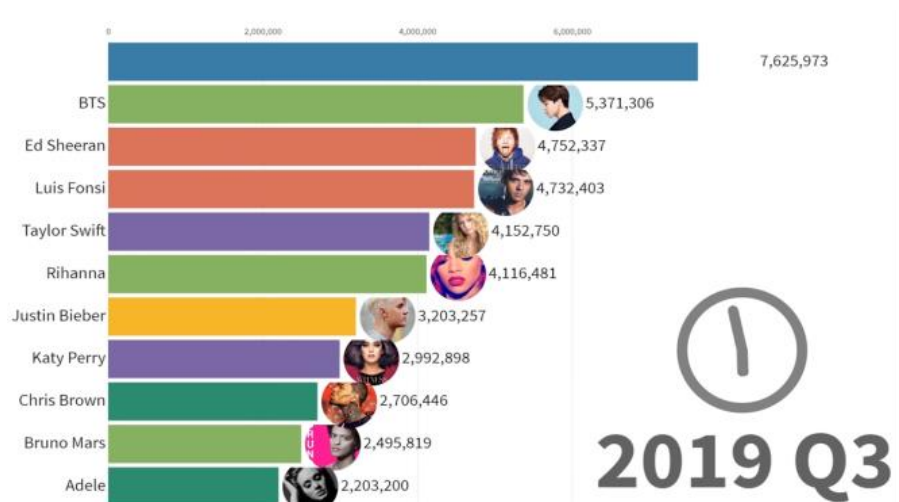
7 Pildil on kujutatud jaapani traditsiooniline mänguasi, mille käsitlemisest on kujunenud spordiala, milles korraldatakse maailmameistrivõistlusigi. Praegu väga populaarne ka eesti kooliõpilaste hulgas. **Kuidas seda asja nimetatakse?** Eesti keelde tõlkides tähendaks see „mõök (ja) pall“.

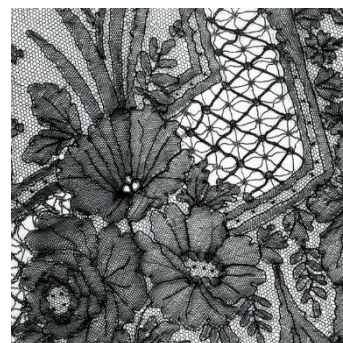
8 Millise ebaseadusliku tegevuse harrastajate sümboliga on tegemist? Võib vastata nii eesti- kui ingliskeelse terminiga, üks on tuletatud teisest. Sama ingliskeelse verbiga tähistatakse ka teatud harjutusi jõusaalis (millest omakorda on tehtud tore eestikeelne lastelaul).

9 Eestis on üha populaarsust kogumas kohvikutepäevad, kus ühel kokkulepitud päeval mingi piirkonna elanikud avavad oma aias või toas kodukohvikud. Traditsioon sai alguse 2007. aastal Kärddlas. Sarnastele põhimõtetele toetuv traditsioon on algust saamas meie põhjanaabrite juurest. 12.03.2016 avasid esimest korda mitmed Helsinki elanikud ja ettevõtted kõigile huvilistele oma, hiljem on tava levinud teistesegi riikidesse ning käesoleva aasta 14. märtsil on kavas juba esimene ametlik rahvusvahelinepäev. **Mis sõna käib punktiirile?**

10 Hiljuti levis internetis tore animatsioon, mis näitas muusikute tõusu ja langust plaadimüügi tabelis läbi aegade. **Kes võitis** (ehk kes on praegugi tabeli tipus)? Kuulete temalt ka lugu, ja kontrollvihjeks võib lisada, et sama nime võib ilmselt kõrgelt kohalt leida ka mereõnnetuste edetabelis.

11 Nimetage Pariisi lähedal asuv **linn**, mis on tuntud omanimelise pitsitehnika, magusa vaniljekreemi ning suursuguse lossikompleksi poolest! Tegemist on ka Prantsusmaa ühe kuulsama hobuste võiduajamise piirkonnaga.

12 Paarid Christchurch — A Coruña, Hong Kong — La Quiaca ja Ulan Ude — Puerto Natales on selle nimekirja täieõiguslikud liikmed, teatava mööndusega kuuluvad siia ka paarid Bangkok — Lima, Singapore — Quito ja Shanghai — Buenos Aires. Toodud loetelu pole ammendav. **Mis nimekirjaga on tegemist?**

13 12.-14. juulil 2019 oli Tallinnas käibel bussiliin nr 81. **Mis objektid** olid liini alg- ja lõpp-peatuseks? Üks neist on omas valdkonnas vana tegija, teist oleme aga varem Jüri mängus küsinud. Peab lisama, et see ei olnud ainuke kord, kui nimetatud liin käigus on olnud.

14 Mis koht on kujutatud kõrvaloleval pildil? Satub aeg-ajalt uudistesse, mille leitmotiiviks on “välisministeerium kutsus välja Venemaa suursaadiku Eestis ja andis üle noodi.”

15 Muusikaküsimus. Kõlab Piano Sonata : III Allegro - Con moto, esitab Lauri Väinmaa. **Kes on autor?**

16 Mis on ühist Tallinna, Lyon'i ja Boscobel'i (Jamaica) lennujaamadel? (Ootame vastuseks loomulikult midagi, mis neil enamuse muude lennujaamadega ühine ei ole.)

17 Kunstnikupalga saajateks aastatel 2020-2022 on Raul Kelleri, Karel Koplimetsa ja Paul Kuimeti kõrval kaks siin kujutatud naiskunstnikku. **Nimetage nad!**

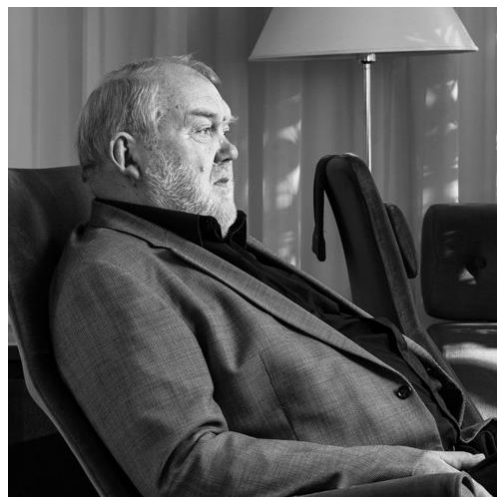
18 Kes on pildil? Ta oli vaieldamatult rahvusvahelises plaanis nõukogude perioodi kõige mõjukam Eesti sisearhitekt. Talle ja Mait Summatavetile pakuti tolle aja kohta palju võimalusi üle maailma arvukatel näitustel väljapanekuid kujundada. Üheskoos andsid nad vormi näiteks USAs ja Jaapanis tehtud näitustele. Mõned tööd tema portfelist:

1968–1972 Hotelli Viru numbritoad, 22. korruse restorani privaatboksid ja banketisaalid Tallinnas

1969–1971 Sanatooriumi Tervis I etapp, interjöörid, mööbel, valgustid Pärnus

1970–1971 EKE administratiivhoone Tallinnas

1973 Tähelinn, NSV Liidu – Ameerika (Sojuz-Apollo) kosmose ühislennu keskus Moskva oblastis

19 Nimetage **pühak**, kelle nimega kirikuid on Eestis enim, kokku kuus - Käina, Türi, Valjala, Vändra, Rannu, Martna!

20 Pildil on kujutatud sama nime kandvad isa ja poeg. Isa on üle 40 aasta õpetanud inimesi, kuidas normaalselt süüa ja juua, poeg on aga kirjutanud taustal kõlava muusika. Kahe punkti saamiseks on seekord vaja nimetada nii **ees-** kui **perekonnanimi!**

21 Mis asutust on siin pildil kujutatud? Tallinnas asub see aadressil Pärnu mnt 106.

22 Millise eriala deviisiks on "*mente et malleo*"? Eesti sellega tegelejate erialaliit ühendab ca 150 inimest. Rahvasuus pannakse nendega ühte patta aga ka teatud tüüpi taaskasutusentusiastid.

23 1941. a jaanuaris palus Tartu ülikooli tolleaegne prorektor prof K. Kure J. V. Veski sõna ühe venekeelse termini vasteks. J. V Veski püüdis selleks otstarbeks kohendada mitmeid sõnu, kuid ükski neist polnud eriti sobiv. Juhuslikult prof A. Saarestet külastades leidis ta rahvakeele kartoteegist sedeli sõnaga ".....", mille seletusena oli antud "sedel, mille pastor andis hauakaevajale haua valmimise tähtaja kohta". Sõna meeldis asjaosalistele ja läks kiiresti kirjakeelde ning oli kasutuses kogu nõukogude aja, kuid kadus kohe peale seda, kuna turumajanduse tingimustes ei olnud sellist dokumenti teenuse saamiseks enam vaja. **Mis sõna?**

24 Muusikaküsimus. Nimetage ansambel! Kontrollvihjeks võib lisada, et samanimeline kollektiiv on olnud tegev ka Eesti mälumängumaastikul.

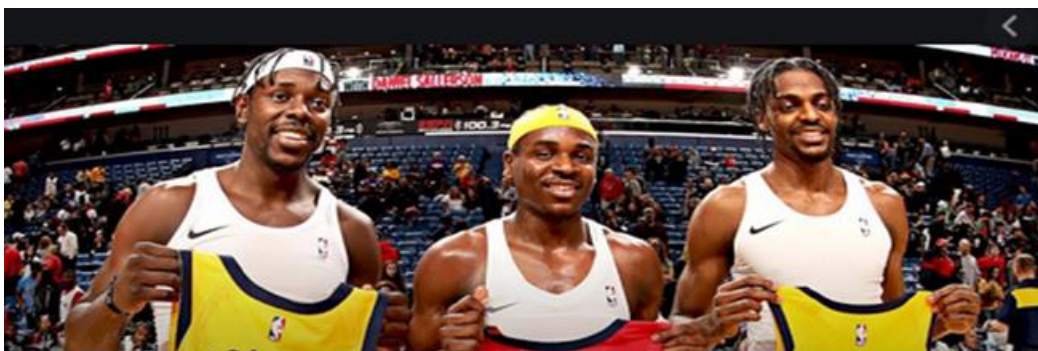

25 1948. aastal avastasid parteilased, et magusavabrik Kawe nimi koosneb kapitalistide nimetähtedest, ning see tuleb välja vahetada. Nimekonkursi finaali jõudsid kaks kandidaati, ning "Kalev" võitis ühe häälega. **Mis nimi** jäi konkursil "Kalevile" napilt alla? See kahesõnaline üpris nunnu nimi vastanuks tegelikult paremini tollasele nõukogude nimetraditsioonile ning sisaldanuks samas ka viidet ettevõtte põhitegevusele.

26 Pildil on treener, ilma kellela olnuks võib-olla olemata Mart Poomi tähelend Inglismaal. **Kes?** Varem Blackburn Roversi, Birmingham City, Oxford Unitedi, Queens Park Rangersi ja Newcastle Unitedi peatreenerina tegutsenud küsitav palkas Poomi 1994. aasta suvel toona Inglismaa esiliigas mänginud Portsmouthi. 1996. aastal ostis Smith vahepeal Florasse naasnud Poomi uuesti ja eestlane hakkas mängima Inglismaa kõrgliigas Derby Countys, kus veetis lõpuks viis ja pool hooaega. Samanimelist (kergejõustiku)treenerit oleme varemgi küsinud.

27 NBAs tehti 28. detsembril 2019 ajalugu, kui platsil mängisid samal ajal korraga kolm venda: Jrue, Justin ja Aaron. Mis on nende vendade ühine **perekonnanimi**?

28 Nimetage **spordiala**, mille (klassikalises vormis ja heal tasemel) harrastamisel kasutatava varustuse üks oluline komponent on valmistatud peamiselt volframist ning teine oluline komponent peamiselt sisalist!

29 **Kes** on parempoolsel pildil? Ise on ta end iseloomustanud: "Olen tüüp, kellel on lahe kast."

30 Vasakpoolsel pildil on üks pühendunud violamängija. Pärit musikaalsest perest, tema ema on silmapaistev pianist ja isa kirklik tšellomängija. Elatist siiski muusikaga ei teeni. **Kes?** (Kui nimi ei meenu, siis ameti eest saab 1p). Taustamuusika seekord lihtsalt illustratiivne.

31 Parempoolne, Rodini mõtleja poosis mees on andnud olulise panuse väikeaktsionäride õiguskaitse parandamisse Eestis. Tema juhtimisel seljatasid väikeinvestorid kohtus Telia, mille tulemusena pidi Telia Eesti Telekomi väikeaktsionäridele raha juurde maksma võrreldes ettevõtte börsilt äraviimise hinnaga. Üks tema vanematest on endine poliitik, kes omakorda on andnud olulise panuse Eesti riigi ülesehitamisse. **Kes on pildil?**

32 Vasakpoolne, sõbraliku naeratusiga mees on mõnede Eesti suuremate pensionifondide fondijuhte. Ilmselt nii mõnegi saalisviibija pensionisäästud on tema hoole all. **Kes?**

33 All on kujutatud näidised rahatähtedest, mida rahvas kutsus “banaanirahaks”, küllap nii põlgusest emitendi vastu kui ka seetõttu, et mõnedel kupüüridel tõesti puuvilju kujutati. Banaaniraha emiteeriti ainult paberil, sest metall kulus mujal marjaks ära. **Mis riigi valitsus andis välja banaaniraha?**

34 Samaaegselt Eesti ühe õnnetuima aktsiate esmapakkumisega (IPO), Coop panga esituses, toimus maailmas seni suurim IPO. Küsime **ettevõtet**, kes paiskas müüki vaid 1,5% oma aktsiatest, kuid sai selle eest 25,6 miljardit dollarit. Peale börsil kauplemise algust tõusis hind veelgi, ning ettevõtte turuväärtus ületas 2 triljonit dollarit (teisel kohal on praegu Apple 1,4 triljoniga). Omajagu on see ka põhjendatud – ettevõtte kasum on samuti maailma suurim, 110 miljardit (ületades ligi kahekordselt järgmist, kelleks taas Apple).

35 Muusikaküsimus. **Kes** laulab? Bluusmuusika on talle armastatud hobiks, ta on välja andnud kaks plaatigi, aga põhitegevusalaks on miski muu. Tänaval vastutulijad peavad teda enamasti hoopis arstiks.

36 "Suhkrut julgen ka mina nimetada valgeks mürgiks. Ei maksa küll päris hulluks minna ja täiesti suhkruvaba elu elada, kuid karastusjookide, saiakeste, kommade ja muude maiustuste tarbimist tuleks piirata, eriti laste puhul." See eesti geeniteadlane töötab Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramus juhtivteadurina ja personaalmeditsiini suuna juhina. Tema peamisteks uurimisaladeks on farmakogeneetika ja epigeneetika. Ta on avaldanud üle 80 teadusartikli, mis on ilmunud ajakirjades Nature, Science, Nature Genetics, Genome Biology, Nucleic Acids Research jpt. 2015. aastal tunnustas Eesti Vabariigi President teda noore teadlase preemiaga. **Kes?**

37 Seda 1949. a sündinud meest on nimetatud meie aja kõige ohtlikumaks filosoofiks. Ta on kirjutanud subjektiivsuse, ideoloogia, kapitalismi, fundamentalismi, rassismi, sallivuse, multikulturaalsuse, inimõiguste, ökoloogia, globaliseerumise, Iraagi sõja, revolutsiooni, utoopia, totalitarismi, postmodernismi, popkultuuri, ooperi, filmikunsti, politoloogiat ja religiooni teemadel. Rahvusvaheliselt tuntuks sai 1989. aastal, kui avaldati tema esimene ingliskeelne raamat "Ideoloogia ülev objekt". **Kes?**

38 Ta oli Itaalia maalikunstnik ja arhitekt (1511-1574). Tema sulest pärineb "*Le vite de' più eccellenti pittori, scultori, e architettori*", mis on üks olulisemaid allikaid itaalia renessansiajastu kunstnike (sh da Vinci) ja kunsti kohta. Tänu sellele peetakse teda kunstiajaloo isaks. Lisatud on tema autoportree. **Kes?**

39 Vastne teenetemärgi kavalier ja taustal tema viimane vallutus. **Kes on pildil?**

40 Kuulete käesoleval aastal Grammy võitnud audioraamatut. **Kes räägib?** Küsitava perekonnale on see juba kolmas Grammy auhind.

41 Hiljuti esilinastus Eesti jõulufilm „Eia jõulud Tondikakul“. **Mis linnuga** on „tondikaku“ näol tegemist (ehk siis mis on tema ametlik liiginimetus)?

42 See puu kasvab 3–9 m kõrguseks. Võral on palju hargnevaid oksa ning tüve läbimõõt on harva suurem kui 18 cm. Puit sisaldab rikkalikult piimmahla. Puu pärineb arvatavasti Aasia lääneosast, kust teda inimese abil levitati Vahemere maadesse. Kuulub vanimate kultiveeritud puude hulka, mida on kasvatatud juba tuhandeid aastaid. Puu jäänuseid on leitud neoliitikumi perioodi väljakaevamiskohtadest, kus nende vanuseks on hinnatud vähemalt 7000 aastat. Puidust kogutav piimmahl sisaldab kautšukit, vaiku, albumiini, lipaasi, renniini, suhkrut, õunhapet, proteolüütilised ensüüme, diastaasi, katalaasi ja peroksüdaasi. Kuivatatud piimmahlast valmistatakse pulbrit, mida kasutatakse piima koaguleerimiseks, et valmistada juustu ja kohupiima. Troopilises Kesk-Ameerikas kasutatakse piimmahla nõudepesuvahendina. **Mis puu?**

43 Vladislav Koržets valmistas kunagi rooga, millel oli nimeks "Uus ja vana Tallinn" ehk ..., mis oli täidetud võrtsikiluga. Ka mullu Tallinna merepäevadel kalaroogi valmistanud Koržets ütles, et ... nad seekord ei paku. "Sest nii kummaline, kui see ka pole, siis palju halatud ja kurdetud olukord ... suhtes on taandumas. Meil ei ole võtta ... sellises koguses nagu tarvis oleks. Loodus on end tasakaalu seadnud," rääkis Koržets. **Mis sõna** käib punktiirile?

44 Pildil kujutatud kultuuri- ja spordikeskus avati 1873. aastal Põhja-Londonis, konkureerima Lõuna-Londoni Kristallpaleega. Multifunktsionaalses hoones toimuvad kontserdid, näitused ja konverentsid, seal on uisuväljak. Tugitoolisportlastele võib koht tundud olla darts'i MM või snuukri Mastersi toimumiskohana. Keskus on saanud nime ümbritsevalt pargilt, see aga omakorda ühelt kuningakojaga liitunud Taani printsessilt. **Mis nime** see keskus kannab?

45 Muusikaküsimus. **Kes laulab?**

46 Kes on pildil? See Itaalia päritolu maletaja on aastaid pidanud Magnus Carlseni järel FIDE reitingutabeli teist kohta nautima. Praegu esindab USA maleföderatsiooni.

47 Mida kardavad inimesed, kes kannatavad triskaidekafoobia all? See on levinud pigem lääneriikides ja eelkõige USA-s, Aasias seevastu üldse mitte, seal on sarnane foobia olemas, kuid kannab teist nime. Tuntud inimestest triskaidekafoobidena on mainitud Franklin Roosevelti ja Stephen Kingi. Triskaidekafoobia üheks (meilgi tuntud, aga mitte liiga tõsiseltvõetavaks) esinemisvormiks on ka paraskevidekatriafoobia.

48 Mis nime kannab McLareni uus rotster, mis jõuab tellijateni alates käesoleva aasta lõpust? 815 hobujõuline sõiduk teeb 0-100 km/h vähem kui kolme sekundiga ning jõuab "kahesajani" 6,7 sekundiga. Autot valmistatakse 399 tükki ning hind algab 1,4 miljonist naelast. Auto nimi langeb kirja pildilt kokku ühe Eesti asulaga, kust on pärit vähemalt üks tuntud mootorisportlane.

49 Kaheksa aasta tagune must huumor. **Kelle nimi** sobib kolmanda pildi alla?

Rossi

Biaggi

50 Muusikaküsimus: kes laulab?

1. Kernu kool
2. „Väike Heino“
3. ETH Zürich (*Eidgenössische Technische Hochschule Zürich*)
4. 101
5. 1905
6. „Rannamaja“
7. *Kendama*
8. Skvottimine/*squatting*
9. Saun
10. Drake
11. Chantilly
12. Antipoodid (teineteise suhtes diametraalselt Maa vastasküljel asetsevad punktid)
13. Reisisadam - Kakumäe sadam (Vanasadam ja Haven Kakumäe sobivad ka)
14. Vaindloo saar
15. Erkki-Sven Tüür
16. Need on nimetatud kirjanike järgi (Lennart Meri, Antoine de Saint-Exupéry, Ian Fleming)
17. Kristina Norman, Merike Estna
18. Taevo Gans
19. Püha Martin
20. Mihkel Zilmer
21. Kapselhotell
22. Geoloogia
23. Tuusik
24. „Optimistid“
25. „Punane Kompu“
26. Jim Smith
27. Holiday
28. Darts (noolevise)
29. Mark Schmidt
30. Naruhito, Jaapani keiser
31. Kristjan Hänni
32. Andres Viisemann
33. Jaapan (erinevatel okupeeritud Aasia aladel)
34. Saudi Aramco
35. Hugh Laurie
36. Lili Milani
37. Slavoj Žižek
38. Giorgio Vasari
39. Tanel Tuuleveski
40. Michelle Obama
41. Habekakk
42. Harilik viigipuu
43. Ümarmudil
44. Alexandra Palace
45. Mart Helme
46. Fabiano Caruana
47. Arvu 13
48. Elva
49. Schettino (Costa Concordia kapten Francesco Schettino)
50. Helen Adamson